

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΛΛΗΝΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ ΤΟΥ ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Από μικρές στα βασανα. Ο μικρός Νικόλαος Δραγουμίης στην άστου- νερία. Ένας τρομερός κίνδυνος. Ο εγγνώμων Όθωμανός. Η φυγή απ' την Πόλη. Στη Μονή των Αρξαριστών της Νάξου. Ο Ιεστής γραμματικός των Έθνικών Συνελεύσεων. Μία πρόταση του Κελοκε- τρώνη. Η άνεξιγήνη διαγωγή του Βιάρου Καποδίστρια. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Φωτογραφία αριθμ. 4

Ο Νικόλαος Δραγουμίης, ο περίφη- μος συγγραφέας των «Ι σ τ ο ρ ι κ ῶ ν Ἀ ν α μ ν ῆ σ ε ω ν», παπ- πους του φρονεθέντος την 31 Ιουλίου 1920 "Ιωνος, είνε φροσινομιά ξεχωρί- στη στην ιστορία του τόπου μας. Γι' αυτό θα σας διηγηθούμε τα δραματι- κότερα επεισόδια της ζωής του.

Γεννήθηκε στην Κοινοπολι στα 1509. Ο πατέρας του, Μάρκος Δραγουμίης, από το Βογαζικό της Μακεδονίας, β- πήρε όχι μόνον Έταίρος της Φιλικής, αλλά και γραμματοδότης της. Όταν ξέ- σπασε η ελευαστασις στη Μολδαβία, ο Μάρκος, ξερώντας ότι ή κεφαλή του, ήταν προγεγραμμένη από τους Τούρ- κους, έφυγε νύχτα από την Πόλη και κατέφυγε στην Όδησσό. Μετά τη φυγή του, οι Τούρ- κoi αστινομικοί μπήκαν στο σπίτι του, το έληφάντσαν κι' έπαισαν το Νι- κόλαο, μόλις 12 ετών τότε, για να τιμωρήσουν αυ- τόν, αφού είχε ξεφύγει ο πατέρας του!

Παρουσίασαν λοιπόν το παιδί μπροστά στο Μπoσταντζήματα. Στόν άγριο αυτό άξιοματικό και στους άλλους άστινομικούς έκανε ζωική έν- τάττωσι το ξανθό ώραιο κεφάλι του παιδιού και ή τρομερή του ηλικία. Ωστόσο, δέν τόν άφησαν ε- λεύθερο, αλλά τόν εκλείσαν σ' ένα δωμάτιο. Ο μι- κρός Δραγουμίης ενανδίνεσε ή ν' άποκεραλίσθη, ή να τόν κλείσουν στο χαρέμι κανενός πασά.

Τυμένοντας για τη σκληρή τύχη που τόν έφε- ρίμενε ο μικρός Νικόλαος, Ξέσπασε τέλος σέ δι- ναταούς θρήνους. Ένας πλούσιος Όθωμανός, γέ- ρος, που είχε πάει για δική του έπιδεσι στην Ά- στινομία, άκουσε τα γοερά του κλάματα, μπήκε στο δωμάτιο, κι' όταν έμυθε από το μικρό Νι- κόλαο τίνος παιδί ήταν, παρουσιάστηκε στο Μπo- σταντζήματα κι' έζητησε να πάρη αυτός το παιδί στο σπίτι του. Ο άρχηγός της Ά- στινομίας του το παρέδωσε. Ο γέρο Όθωμανός, σόζοντας το μι- κρό Νικόλαο, έξεπλήρωσε την εγγνωμοσίην που χρο- στίδους στόν πατέρα του Μάρκο Δραγουμίη, που τόν είχε εφογετησει, όταν έση- ρετούσε ως γραμματέας του Ήγεμόνος της Βλαχίας.

Τό βράδυ της ίδιας ήμέρας, ο Ό- θωμανός αυτός παρέδωσε το παιδί στη μητέρα του. Η Δραγουμίαινα— που δέν ήλιπε να Ξαναϊδή το παιδί της—τό άγ- κάλιωσε κλαίγοντας, ενώ αυτό έπετε άγιο ανείσθητο. Ήταν έξαιρετικά ευ- αίσθητο και ή συγκρίσεις του είχαν τσαξέι. Ο γιατρός άναγκάστηκε να του κάνει άιμαξαξί, για να συνέλθη.

Οι Τούρκοι έντομεταξυ έμείναντο έ- ναντιόν των Έλλήνων. Η Δραγουμίαι- να έκατάλαβε ότι δέν ήταν καθόλου ξεσφαλισμένη αυτή και τα παιδιά της, στην Πόλη. Δέν ήταν όμως κι' εύκολη ή άναχώρησις, γιατί οι Τούρ- κoi έφραγαν όλα τα πλοία που έφεν- γαν από το Βόσπορο. Έτσι μόλις, β- στερ' από δύο μήνες, κατόρθωσε να φύγη. Για να μη κινήση μάλιστα τίς ύποψιες των Τούρκων ή οικογένεια του Μάρκου Δραγουμίη, χωρίστηκε σέ δύο

μέρη: Η Δραγουμίαινα, με τη γριά μάνα της και τόν άνηφο της—τόν κατόπι ύποστράτηγο Μιχαήλ Σοφια- νό—έπληγαν σέ άλλο καράβι, ενώ τα δύο παιδιά, ο Ιωάννης Δραγουμίης δηλαδή και ο άδελφός του Νικόλα- ος, εκρόφτηκαν στο πλοίο του Κε- φαλλωνίτη Σπύρου Ίγγλσιη.

Τά δύο άδέφια, κατέβηκαν στο άμαράκι του Κεφαλλωνίτικου πλοίου, σέ μια έπίτηδες φτιαγμένη κρηφό- να, έπάνω από την όποιαν οι ναύτες έχωσαν τό φορτίο του πλοίου, το σι- τάρι.

Η έπίσκεψις των Τούρκων στο πλοίο κράτησε πολύ, κι' όταν τέλος έφραγαν, οι ναύτες χρείαστηκαν άρκε- τη ώρα για να βγάλουν τό σιτάρι, και ν' άνοήσουν την κρηφό- να... Βοήσαν τότε τα δύο άδέφια μισοτεθα- μένα σφένδα από άσφρι- ζία!

Φωτογραφία αριθμ. 5

Φωτογραφία αριθμ. 6

Έπειτα από πέντε ήμερών ταξείδι, ο γενναίος Κεφαλλωνίτης πλοίαρχος έβγαλε στο νησι των Ψαρών την οικο- γενεια του Μάρκου Δραγουμίη κι' οι φιλότιμοι Ψα- ριανοί τους έκαναν θερμή φιλοξενία.

Από τα Ψαρά ο Νικόλαος Δραγουμίης, με τη μητέρα του και τόν άδελφό του, έπληγαν στην Πά- ρο κι' από εκεί στη Νάξο... Ο Μάρκος Δραγουμίης έξακολούθησε να μένη στην Όδησσό, κι' από εκεί φέρθηκε για την οικογένεια του...

Στό λογο της Νάξου έπάχει ή Καθολική Μο- νή των Αρξαριστών. Εκεί έσμπλήρωσε τίς σπου- δές του ο Μάρκος Δραγουμίης, με τη δίδασκαλία του καλοήγουν και τη βοήθεια της βιβλιοθήκης της Μονής. Έυαθε βασιλεία την Ίταλική, τη Γαλλική και τους άρχαίους συγγραφείς...

Κατά τό διάστημα του Ίερού Αγώνος, ο Μάρκος Δραγουμίης είχε κατεβεί στην Έλλάδα, και στις Έθνικές Συνελεύσεις έλάβαινε μέρος ως πληρεξούσιος των Μακεδόνων...

Στά 1827, όταν συνεκροτήθη ή Έθνική Συνέλευ- σις της Ερμιόνης, ο γιός του Νικόλαος ήταν μόλις 16 ετών, και όμως έκανε σέ όλως έντόττωσι για τη μόρφωσί του. Υ- πηρετούσε ως βοηθος γραμματέας στη Συνέλευ- σι, και τόσο εκτιμήθηκε

από τους κατεταναίους, ώστε ή Συνέλευσις έψηφισε προθύμως την ά- κολούθη πρότασι του Θεοδώρου Κο- λοκοτρώνη: «Ν' άποσταλή ο Νικόλαος Δρα- γουμίης εις την Εύβοησαν διά να δι- δαχθή τα καλά μαθηματα και ελπι- στρέφωμεν να ύπηρετήση τό Έθνος του».

Συνέθη όμως κάτι άπροσδόκητο: Όταν ο Νικόλαος Δραγουμίης ξάρτα- σε στην Κέρκυρα, κι' έβδισε τό αν- στατικό γράμμα της Συνελεύσεως στο Βιάρο Καποδίστρια, ο περίεργος αυ- τός άδελφός του μετέπειτα Κυβερνή- τη, άνεκωσε τό δρόμο του νεαρού άπε- σταλμένου προς την Εύβοη.

—Η Έλλάς έχει ανάγκην χει- ρών και όχι γραμμάτων, του έλεε. Αιτημένος ο νεαρός Νικ. Δραγουμί- ης μπήκε στο ίδιο καράβι και Ξανα- γιωσε στην Ερμιόνη.

Στό άλλο φύλλο θα συνεχίσουμε.

Φωτογραφία αριθμ. 7

Φωτογραφία αριθμ. 8